

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням приймальної комісії Національної
академії внутрішніх справ
від 21 травня 2026 року, протокол № 5

Голова приймальної комісії
генерал поліції третього рангу

Руслан СЕРБИН

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальностями С4 «Психологія», D8 «Право»,
К9 «Правоохоронна діяльність»**

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри
германських мов і міжкультурної
комунікації Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 9 від 16.04.2026)

Розглянуто та ухвалено на засіданні
науково-методичної ради Національної
академії внутрішніх справ (протокол № 5
від 19.05.2026)

Київ – 2026

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступний іспит з іноземних мов (англійської, німецької, французької) до аспірантури (ад'юнктури) має на меті визначити рівень підготовки вступників з іноземної мови та в подальшому спрямувати навчання іноземній мові в аспірантурі (ад'юнктурі) з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України в світовий освітній простір і потребу в підвищенні рівня знань іноземних мов у аспірантів, а також навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації. Програма орієнтована на практичне використання іноземної мови як інструменту наукової комунікації: роботи з міжнародними базами наукової інформації (Scopus, Web of Science), підготовки публікацій у міжнародних фахових виданнях та участі в міжнародних конференціях.

ВИМОГИ ДО ВСТУПНИКІВ

Програма вступного іспиту передбачає демонстрування вступниками високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій. Функціональна компетенція включає володіння іноземною мовою з академічною метою, а саме: вміння читати тексти за фахом (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати й конспектувати лекції; готувати і проводити презентації та семінари. Мовна компетенція передбачає володіння вступником орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови. Мовленнєва компетенція охоплює рецептивні та продуктивні вміння. Вступник повинен брати участь в усному спілкуванні іноземною мовою в обсязі, передбаченому програмою.

Читання

Вступник повинен уміти:

- працювати з оригінальною фаховою літературою відповідно до поставлених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні необхідної інформації;
- читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру;
- володіти всіма видами читання (ознайомлювальним, переглядовим і пошуковим);
- читати за допомогою галузевого словника зі швидкістю не менш ніж 300 друкованих знаків за хвилину.
- робити висновки на основі переробки отриманої інформації.

Письмо

Вступник повинен уміти:

- складати анотацію іноземною мовою на основі фахового тексту рідною мовою;
- логічно і стисло передавати зміст наукової статті у письмовій формі.

Аудіювання

Вступник повинен розуміти:

- запитання екзаменаторів;
- короткі висловлювання й коментарі екзаменаторів;
- повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми;
- нормативне мовлення суспільного, професійного або академічного спрямування.

Говоріння

Монологічне мовлення включає вміння:

- володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
- володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);
- проводити презентації;
- робити коротке непередготовлене повідомлення з тематики, визначеної екзаменатором.

Діалогічне мовлення включає вміння:

- починати бесіду, вести та завершувати її;
- уміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти телефоном, обмін інформацією / дискусія).

Переклад

Під час перекладу оригінального матеріалу вступник повинен уміти:

- працювати з двомовним та одномовним словниками;
- вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;
- давати повний та адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури речення.

СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Вступний іспит з іноземної мови передбачає декілька частин і містить низку завдань різних рівнів складності, спрямованих на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетенцій вступника.

Вступне випробування проводиться в усній формі. Білет містить три завдання.

Перше завдання: читання оригінального тексту за фахом, вибірковий переклад та переказ основного змісту тексту іноземною мовою. Обсяг переказу складає 8–10 речень. Дозволяється користуватися словником. Обсяг текстового уривка для читання, перекладу та переказу – 2000–2500 друкованих знаків.

Об’єкт контролю: рівень засвоєння практичних знань, розуміння прочитаного, вміння аналізувати текст, монологічне мовлення вступника.

Форма контролю: перевірка розуміння тексту (через переклад) і техніки читання (читання вголос).

Друге завдання: підготувати анотацію іноземною мовою статті за фаховим спрямуванням (стаття представлена рідною мовою). Обсяг статті – 1000–1200 друкованих знаків. Обсяг самої анотації не повинен перевищувати 5–7 речень. Дозволяється використання словників (тільки друковане видання).

Анотація – це стисла характеристика статті, яка інформує адресата про питання, яке розглядається в публікації.

Вступникам варто дотримуватись основних вимог під час складання анотації:

- анотація повинна відобразити ідею усього тексту, а не окремої його частини;
- анотація не містить власних думок та вражень;
- анотація є стислою версією статті, висловленою іноземною мовою своїми словами.

Приклад змісту анотації статті.

План складання анотації містить пункти, до кожного з яких пропонуються спеціальні мовні кліше, характерні для цього жанру:

1) бібліографічний опис матеріалу (автор, назва, вихідні дані):
The text/article is headlined ...;

The text is entitled ...;
 The author of the text is ...;
 The text is written by ...;

2) *тема статті:*

The text deals with ...;
 The text is devoted to ...;
 The text is about ...;

3) *максимально стисла характеристика матеріалу (основна думка чи думки):*

The author emphasizes the idea of ...;
 Attention is drawn to the fact ...;
 In the opinion of the author it is ...;

4) *висновки автора:*

The author comes to the conclusion that ...;
 The author concludes by saying that

Наведені кліше є орієнтовними та можуть бути адаптовані для іспиту будь-якою з трьох мов.

Об'єкт контролю: здатність стислої і логічної передачі змісту тексту іноземною мовою, правильності тверджень і висновків застосування відповідної стратегії читання (пошукового) для отримання суті інформації.

Форма контролю: монологічне мовлення з перевіркою правильності оформлення думки, граматичного контролю, мовленнєвої реакції.

Третє завдання: монологічне висловлювання за однією із запропонованих тем за професійним спрямуванням для демонстрації навичок і вмінь комунікативних компетенцій вступника.

Об'єкт контролю: рівень сформованості іншомовних комунікативних компетенцій.

Форма контролю: монологічне та діалогічне мовлення з перевіркою правильності оформлення думки та ситуативності висловлювань.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАНИХ ЗАВДАНЬ

Знання кожного окремого вступника оцінюються як середній бал за кожне з трьох питань екзаменаційного білета.

Оцінка **“відмінно”**: грамотне читання та частковий усний переклад тексту іноземною мовою, а також правильне розуміння іншомовного тексту з фаху і вміння переказати основний зміст тексту іноземною мовою; анотація

статті, що передає основний зміст тексту фахової статті без суттєвих граматичних і лексичних помилок; представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (10–12 речень) у природному розмовному темпі (допускаються невеликі вимови та лексико-граматичні помилки, які не повинні впливати на розуміння змісту повідомлення); спроможність вести бесіду в межах програмної тематики.

Оцінка **“добре”**: вступник читає текст в уповільненому темпі; не зовсім коректно вимовляє лексичні одиниці (допускає 3–4 помилки). У перекладі допущено 3–4 неточності, які, певною мірою, викривляють зміст тексту. Достатньо адекватний переклад та розуміння іншомовного тексту з фаху; представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (6–9 речень) у середньому темпі (невеликі вимови та лексико-граматичні помилки не повинні впливати на розуміння загального змісту повідомлення); адекватна реакція на запитання викладача за темою повідомлення. Допускаються 3–4 мовні помилки.

Оцінка **“задовільно”**: невідповідність перекладу до тексту оригіналу та неповне розуміння іншомовного тексту з фаху; вступник розкриває зміст тексту неповністю, відсутні логічність та зв'язність переказу; допускаються 5–6 мовних помилок, представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (менше 6 речень) у повільному темпі (невеликі вимови та лексико-граматичні помилки не повинні впливати на розуміння загального змісту повідомлення).

Оцінка **“незадовільно”**: виставляється в разі невиконання вимог до рівня знань, який відповідає оцінці **“задовільно”**.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Англійська мова:

1. Англійська мова для юристів (правоохоронна діяльність) / За ред. Давидової Н. В., Неженець Е. В. Дніпропетровськ: ДДУВС, 2015. 219 с.
2. Англійська мова для студентів юридичних факультетів. Частина 1.: навч. посібник / за заг. ред. Голік Л. О. та Степаненко О. В. К.: РВЦ НАВС, 2015. 267 с.
3. Англійська мова для правоохоронців: Навч. посіб. в 3-х ч. Частина 1. / За заг. ред. І. Г. Галдецької. К: Національна академія внутрішніх справ, 2023. 292 с. <https://elar.navs.edu.ua/handle/123456789/28990>
4. Англійська мова для правоохоронців: Навч. посіб. в 3-х ч. Частина 2. / За заг. ред. Галдецької І. Г. К: Національна академія внутрішніх справ, 2023. 259 с. <https://elar.navs.edu.ua/handle/123456789/28991>
5. Англійська мова для правоохоронців: Навч. посіб. в 3-х ч. Частина 3. / За заг. ред. Галдецької І. Г. К: Національна академія внутрішніх справ, 2023. 247 с. <https://elar.navs.edu.ua/handle/123456789/28995>
6. Англійська мова для студентів юридичних факультетів. Частина 2.: навч. посібник / В. М. Богуцький. К.: РВЦ НАВС, 2015. 253 с.
7. Афендікова Л. А. Англійська мова для юристів. Донецьк, 2013. 188 с.
8. Зеленська О. П. Types of Crimes. Навчальний посібник з англійської мови. К.: Вид. ЄУФІМБ, 2014. 279 с.
9. Єрченко П. Г. Англійська мова для студентів-правників / П. Г. Єрченко, Л. Л. Поплавська, Л. Р. Кузнєцова. Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 112 с.
10. Максимук В. М., Дудок Р. І. Англійська мова для аспірантів та науковців гуманітарно-природничих спеціальностей університетів. English for PhD Students: Підручник. Львів : Видавництво «Астролябія», 2015. 240 с.
11. Мисик Л. В. Українсько-англійський словник правничої термінології. К.: Юрінком Інтер, 2015. 240 с.
12. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Лінко І. П. Переклад англомовної юридичної літератури. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2015. 656 с.
13. Dictionary of Law. Oxford University Press, 2015.
14. English for Lawyers: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В. П. Сімонок. Х.: Право, 2015. 648 с.
15. Introduction to International Legal English. Cambridge University Press, 2009. 160 p.
16. Huddleston R., Pullum G. Cambridge Grammar of the English Language. Cambridge University Press, 2008. 1723 p.
17. Mason C. Lawyers English Language Coursebook. Global Legal English Ltd., 2011.

Німецька мова

1. Белих О. М. Практика перекладу з німецької мови: методичні рекомендації / О. М. Белих. Луцьк : П.П. Іванюк, 2014. 95 с.
2. Великий сучасний німецько-український, українсько-німецький словник/[авт.-уклад. О.В. Чоботар, канд. філолог. наук, доцент; В. Д. Каліущенко, доктор філолог. наук, професор; В. В. Оліфіренко, канд. пед. наук, доцент; Донецький нац. ун-т]. Донецьк: ВКФ «БАО», 2016. 944 с.
3. Івіна Л.В. Німецька мова для юристів. Дніпропетровськ.: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2015. 110 с.
4. Новий німецько-український, українсько-німецький словник: 50 000 слів. Сімф. : АКОНІТ, 2015. 542 с.
5. Новітній німецько-український та українсько-німецький словник. К.: Промінь, 2011. 960с.
6. Романюк О. І. Німецька мова для працівників правоохоронних органів. К.: 1998. 239 с.
7. Романюк О. І. Німецька мова. Посібник з навчання реферуванню юридичної літератури. Київ.: 1998. 69 с.
8. Коломоєць Т. О., Іваненко С. В. *Українсько-німецький/ німецько-український словник юридичних термінів*. Запоріжжя: «Гельветика», 2018. 326 с.
9. Нібіш, Д., Пеннінг-Гімстра, С., Шпехт, Ф. (2018). *Schritte International Neu 1+2. Deutsch als Fremdsprache*. Digitales Unterrichtspaket (DVD-ROM), Hueber Verlag.
10. Новітній німецько-український та українсько-німецький словник. К.: Промінь, 2011. 960с.
11. Романюк О.І. Німецька мова для працівників правоохоронних органів. – Київ, 1998. – 239 с.
12. Романюк О.І. Німецька мова. Посібник з навчання реферуванню юридичної літератури. – Київ,1998. – 69 с.
13. Хоменко, Л., Хоменко, О. (2010). *Deutsch für Studenten der wirtschaftlichen Universitäten*. Niveaustufe A2, B1. Вінниця: НоваКнига. 304 с.
14. Aufderstraße, H., Müller, J., Storz, Th. (2018). *Lagune 3. Kursbuch Niveaustufe A1*. Kursbuch Deutsch als Fremdsprache mit Audio-CD Max Hueber Verlag. 192 S.
15. Avenarius H., Die Rechtsordnung der Bundesrepublik Deutschland, Bundeszentrale für die politische Bildung, Bonn, 2014.
16. Bock, H., Müller, J. (2006). *Themen neu: Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache*. Arbeitsbuch. T. 3. 184 S.
17. Deutsch als zweites Fach [Text] : lehrwerk / N. W. Romanowa. - Cherson : Ailant, 2016. - 189 p. - Назва дод. тит. арк. : Німецька мова як друга фахова / Н. В. Романова. - Текст нім. мовою. - Бібліогр.: с. 186-189.
18. Dr. Perlmann-Balme, M., Schwalb, S. (2012). *Sicher! Deutsch als Fremdsprache*. Niveau B1+, Max Hueber Verlag. 120 S.
19. Dr. Perlmann-Balme, M., Schwalb, S., Dr. Matussek, M. (2013). *Sicher! Deutsch als Fremdsprache*. Niveau B 2. Max Hueber Verlag. 95 S.
20. Dr. Perlmann-Balme, M., Schwalb, S., Dr. Matussek, M. (2020). *Sicher! Aktuell*,

- B2.2: Kurs- und Arbeitsbuch mit MP3-CD zum Arbeitsbuch, Lektion 7-12. 204 S.
21. Dr. Perlmann-Balme, M., Schwalb, S., Dr. Matussek, M. (2022). *Sicher! C1.1: Kursbuch und Arbeitsbuch mit CD-ROM zum Arbeitsbuch, Lektion 1–6.* 192 S.
22. Dr. Perlmann-Balme, M., Schwalb, S., Dr. Matussek, M. (2022). *Sicher! C1.2: Kursbuch und Arbeitsbuch mit CD-ROM zum Arbeitsbuch, Lektion 7–12.* 192 S.
23. Fischer, R., Schüman, A., Evans, S., Dallapiazza, Rosa-Maria. (2011). *Ziel Deutsch für Fortgeschrittene.* Max Hueber Verlag.
24. Greifelds, C.: *Rechtswörterbuch*, 17 Auflage, München, Verlag C. H. Beck, 2012.
25. Suschtchinski I. *Deutsch für Jurastudenten*, M.: ГИС 2014. 338 с.
26. Мультимедійний навчальний посібник: Німецька мова для правоохоронців. Режим доступу
http://www.naiu.kiev.ua/tslc/index.php?razdel=pidrozdily&page=k_im5

Французька мова

1. Шидловська А. В. Французька мова для правоохоронців. К.: 2002. 240 с.
2. 1000 thèmes parlés en français. Ранок. К.: 2015. 559 с.
3. Сімонок В. П. Французька мова, Х.: Право, 2014. 221 с.
4. Крючков Г. Г., Мамотенко М. П., Хеонук В. С., Воеводська В. С. / Прискорений курс французької мови. К.: 2015. 383 с.
5. Шемякіна Н. В. Французька мова для правоохоронців: [навч. посіб.] / Шемякіна Н. В. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2016. 236 с.
6. Dictionnaire Le Robert maxi. Le Robert, 2017. 1600 p.
7. Grammaire progressive du français : nouvelle édition / Niveau intermédiaire. CLE International, 2003. 271p.
8. Pochet V. Lire et écrire la littérature scientifique. Presses agronomiques de Gembloux, 2015. 130 p.
9. Soignet Michel. Le français juridique: Droit, administration, affaires. Hachette FLE. 2003. 128 p.

Інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси

Англійська мова

1. The Constitution of Ukraine. Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Interpol. Офіційний сайт. Режим доступу: <https://www.interpol.int/>
3. European Commission. Офіційний сайт. Режим доступу:
<https://commission.europa.eu/>

4. UK Home Office. Офіційний сайт. Режим доступу: <https://www.gov.uk/government/organisations/home-office>
5. Federal Bureau of Investigation (FBI). Офіційний сайт. Режим доступу: <https://www.fbi.gov/>
6. Europol. Офіційний сайт. Режим доступу: <https://www.europol.europa.eu/>
7. U.S. Congress. Legislative database. Режим доступу: <https://www.congress.gov/>
8. UK National Archives. Legislation. Режим доступу: <https://www.legislation.gov.uk/>
9. New Law Journal. Режим доступу: <https://www.newlawjournal.co.uk/>
10. Офіційний портал Федерального уряду США. Режим доступу: <https://www.usa.gov/>
11. American Bar Association. Режим доступу: <https://www.americanbar.org/>
12. Library of Congress. Режим доступу: <https://www.loc.gov/>
13. National Crime Agency (UK). Режим доступу: <https://www.nationalcrimeagency.gov.uk/>

Німецька мова

1. Bundesministerium des Innern. Режим доступу: <http://www.bmi.bund.de>
2. Deutsche Hochschule der Polizei (Universität der Polizeien des Bundes und der Länder). Режим доступу: <http://www.dhpol.de>
3. Eidgenössisches Justiz- und Polizeidepartement EJPD. Режим доступу: <http://www.ejpd.admin.ch>
4. Niedersächsisches Ministerium für Inneres, Sport und Digitalisierung. Режим доступу: <http://www.mi.niedersachsen.de>
5. Polizei. Hessen.de Режим доступу: <http://www.polizei.hessen.de>
6. Polizei. Nordrhein-Westfalen. Режим доступу: <http://www.polizei.nrw.de>
7. Aktuelle Nachrichten. Режим доступу: <http://www.stmi.bayern.de>
8. Willkommen beim Zoll. Режим доступу: <http://www.zoll.de>

Французька мова

1. ABU : la Bibliothèque Universelle. Режим доступу: <http://abu.cnam.fr/>
2. Gallica (Bibliothèque nationale de France). Режим доступу: <https://gallica.bnf.fr/>
3. Universalis : encyclopédie et dictionnaires. Режим доступу: <https://www.universalis-edu.com/>
4. LegiFrance : l'essentiel du droit français. Режим доступу: <https://www.legifrance.gouv.fr/>

ДОДАТОК А

Зразки текстів для читання, перекладу і переказу іноземною мовою

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Fingerprints

Fingerprint evidence plays a crucial role in criminal investigations. Since a person's fingerprints are unique and do not change during the course of their life, they can be used to quickly and efficiently confirm or disprove a person's identity, for example, in checking a suspect at a border crossing.

In addition, finger marks can be collected at a crime scene and have the potential to link a series of crimes together, or to place a suspect at the scene. Fingerprints play an equally important role in [identifying victims following a disaster](#) such as a cyclone, earthquake, bombing or other attack.

INTERPOL's fingerprints database.

At INTERPOL, we manage a [database of fingerprints](#), containing more than 233,000 fingerprint records (as of October 2015).

Authorized users in member countries can view, submit and cross-check fingerprint records using INTERPOL's secure global police communications network.

Law enforcement officers can either take fingerprints using an electronic device or can take them manually using ink and paper then use a special scanner to save the data electronically in the appropriate format. They then submit the data to the INTERPOL General Secretariat to be uploaded to the database. Records are saved and exchanged in the format set by the National Institute of Standards and Technology (NIST). We actively encourage member countries to use the database as extensively as possible, in accordance with INTERPOL's Rules on the Processing of Data, and increase the number of relevant fingerprints in the system.

The INTERPOL Fingerprint Unit provides a service called AFIS gateway, which allows member countries to submit remotely a fingerprint search against the

INTERPOL AFIS database and receive an automated response. We implemented in 2010 a new AFIS which is capable of searching and filing palm prints and latent palm marks.

HИMEЦЬКА MOBA

Zur Geschichte der Rechtsanwaltschaft in Deutschland

Über die Anfänge der Anwaltschaft in Deutschland ist wenig bekannt. In einigen Schweizer Kantonen hat sich die Berufsbezeichnung als Fürsprecher erhalten. Es ging aber ursprünglich weniger darum, für eine andere Fürsprache einzulegen, als für ihn vorzusprechen. Prozessuale Formalien hatten damals ähnliche, wenn nicht größere Bedeutung als heute. Jeder freie Mann hatte das Recht, seine Sache vor Gericht selbst zu vertreten. Wenn er sich versprach, war der Fehler nicht mehr zu heilen. Deshalb bestand die Möglichkeit, einen anderen statt seiner selbst sprechen zu lassen. Der Fürsprecher musste männlich sein. Jeder gerichtsfähige Mann war verpflichtet, das Amt eines Fürsprechers zu übernehmen, wenn der Richter ihn dazu bestimmte. Ausnahmen galten für benannte Fälle einer Interessenkollision.

Mit der Rezeption des römischen Rechts seit dem Hochmittelalter in Europa wurde das Gerichtsverfahren professionalisiert und es entstanden dazu Funktionen, die mit ausgebildeten Juristen besetzt waren. Hierbei bildete sich ein Berufsstand professioneller Juristen heraus, die eine Partei in der Verhandlung vor dem Gericht vertraten, die so genannten Prokuratoren. Daneben gab es andere Anwälte, die den Kontakt mit dem Rechtssuchenden pflegten, die Mandanten berieten und sie auch in außergerichtlichen Geschäften rechtlich betreuten, die so genannten „Advocaten“. Diese Trennung zwischen Advokaten und Prokuratoren gab es allerdings in manchen Ländern nur vor den höchsten Gerichten.

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

L'histoire du droit

L'histoire du droit se confond avec celle des sociétés. Au moins depuis le Moyen Âge, pour l'Europe, les institutions chargées d'appliquer le droit ont gardé des traces écrites de leur activité. L'objectif de ces documents écrits n'était pas au premier chef de renseigner les futurs historiens du droit, mais plutôt d'assurer la pérennité et l'authenticité — dans certains cas la publicité — des décisions prises. Les archives des juridictions sont, comme toutes archives pour un historien, une source très importante pour les historiens du droit.

La première approche mise en œuvre consiste à comparer les textes juridiques avec leur application effective dans les juridictions. La pratique des juridictions et les textes qu'elles ont laissés permettent aussi de connaître les conceptions du droit et de la justice chez les praticiens du droit: outre la référence au texte de loi ou à la coutume appliquée (parfois en concurrence avec une autre), les attendus sont parfois suivis de l'explication de la décision eu égard au cas particulier que chaque jugement représente. Il est encore possible de traiter ces sources selon une approche quantitative. On examinera par exemple la fréquence des contentieux, la nature des litiges ou la durée des procédures.

Les archives des juridictions permettent enfin de connaître les procédures utilisées et le fonctionnement des tribunaux. On peut ainsi étudier les modalités de financement des institutions judiciaires ou la part respective de l'écrit et de l'oral dans les procédures. Le statut, la nature et les moyens de la preuve sont un thème central dans l'histoire tant du droit civil que du droit pénal.

Le plus ancien texte de loi que l'on connaisse est le code d'Ur-Nammu rédigé vers 2 100 av. J.-C. mais il ne nous est parvenu que de manière parcellaire. Le Code d'Hammurabi (-1750) qui est considéré (à tort) comme le plus ancien texte de loi qui nous soit parvenu, est en réalité le premier texte juridique quasiment complet qui nous soit parvenu.

Le Code d'Hammurabi est un système répondant aux préoccupations de la vie courante (mariage, vol, contrat, statut des esclaves,...) avec une prédominance à la loi du talion en matière pénale. Il est d'inspiration divine mais pas religieux. D'autres civilisations ont pu connaître un droit. L'Égypte antique connaissait une forme de règlement des conflits. La justice y était vue comme un moyen de retourner vers le calme, le chaos étant une anomalie qu'il faut supprimer.

ДОДАТОК Б

Зразок тексту для складання анотації іноземною мовою.

СИСТЕМА ОРГАНІВ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Правовою основою діяльності адвокатури є Конституція України, яка статтею 59 визначає, що для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Прийнятий 5 липня 2012 року Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначає правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні. Законом визначено, що адвокатура України є недержавним самоврядним інститутом, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання своєї організації та діяльності. Саме з метою забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності, дотримання гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних прав адвокатів, забезпечення високого професійного рівня адвокатів та вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів в Україні діє адвокатське самоврядування.

ДОДАТОК В

Зразки тем для бесіди

АНГЛІЙСЬКА МОВА

1. The State structure of Ukraine.
2. The Constitution of Ukraine.
3. The legislative power in Ukraine.
4. Judicial institutions of Ukraine.
5. The executive power in Ukraine.
6. National symbols of Ukraine.
7. Anti-corruption legislation in Ukraine.
8. Counter-terrorism activities in the world.
9. The Parliament of Great Britain: its structure and functions.
10. The political and state system of the USA.
11. Martial law: legal framework and implications.
12. Interpol: its structure, aims and functions.
13. Classification of crimes.
14. Humanitarian law and civilian protection.
15. Cybercrime and cybersecurity.
16. Juvenile delinquency.
17. Problem of drug addiction in Ukraine and abroad.
18. Rights and duties of the citizens of Ukraine.
19. Ukrainian police – structure, tasks and responsibilities.
20. The United Nations and its role in the modern world.
21. The psyche and its functions.
22. Temperament and character.
23. Personality and individual differences.
24. Stress and coping mechanisms.
25. Psychological impact of trauma and PTSD.
26. Psychological impact of war.
27. Mental health and well-being.
28. Motivation and self-control.
29. Crime and deviant behaviour.
30. Psychology of interpersonal relationships.

НІМЕЦЬКА МОВА

1. Rechtsverhältnisse im Familienrecht.
2. Schuldfähigkeit im Strafrecht.
3. Rechtsfähigkeit. Natürliche und juristische Personen.
4. Arbeitsrecht im internationalen Vergleich.
5. Verfassung als zentrales Rechtsdokument. Ukrainische Verfassung.

6. Geistiges Eigentum und Sacheigentum: Gemeinsamkeiten und Unterschiede.
7. Todesstrafe – aktuelle Diskussionsfrage.
8. Rechtsanwaltschaft: Berufsfeld, Aufgabenbereich.
9. Gericht als ein Organ der Rechtsprechung. Gerichtssystem im Deutschland.
10. Gericht als ein Organ der Rechtsprechung. Gerichtssystem in der Ukraine.
11. Wahlenrecht: Rechtliche Grundlagen.
12. Rechtsberatung: Tätigkeitsfeld, Bedeutung in der Gesellschaft.
13. Staatlicher Aufbau und politisches System der Ukraine.
14. Staatlicher Aufbau und politisches System der Bundesrepublik Deutschland.
15. Jugendkriminalität und ihre Bewältigung in der Ukraine.
16. Jugendkriminalität und ihre Bewältigung in der Bundesrepublik Deutschland.
17. Drogenprobleme im internationalen Vergleich.
18. Familienrecht und Familienschutz in der Ukraine und im Deutschland.
19. Das Verbrechen. Klassifikation der Verbrechen.
20. Grundrechte und Pflichten der Menschen.
21. Zivilrecht.
22. Grundrechte und Menschenrechte: Regelung in einzelnen Staaten.
23. Rechtsfähigkeit. Natürliche und juristische Personen.
24. Schuldunfähigkeit im Strafrecht.
25. Arbeitsrecht in der Ukraine.
26. Gewalt. Gewaltenteilung im Staatsrecht.
27. Die ausführende Gewalt. Bedeutung und Aufgaben.
28. Die gesetzgebende Gewalt. Bedeutung und Aufgaben.
29. Die richterliche Gewalt. Bedeutung und Aufgaben.
30. Juristenausbildung in der Ukraine. Arbeitsperspektiven.

ФРАНЦУЗЬКА МОБА

1. La police nationale de la France.
2. La police nationale de l'Ukraine, son organisation et ses missions.
3. L'organisation du système judiciaire de la France.
4. L'organisation du système judiciaire de l'Ukraine.
5. Les principes généraux de la justice en France.
6. L'activité du juge d'instruction en Ukraine.
7. La classification des infractions.
8. La lutte contre le trafic de drogues.
9. La poursuite comme une phase importante de la procédure pénale.
10. L'instruction préparatoire.
11. La sécurité sur les routes. Le contrôle routier.
12. Les accidents matériels et corporels.
13. La police technique et scientifique.
14. La coopération judiciaire internationale.
15. L'Interpol comme organisation internationale de police criminelle.
16. Le tempérament et le caractère.
17. La santé mentale et le bien-être psychologique.

18. La motivation et l'autocontrôle.
19. L'impact psychologique de la guerre.
20. La psychologie des relations interpersonnelles.